

Marcus 16:9-15: de verschijningen van Jezus.

Deut. 6: 4: Sjema Israel.

Het is het verhaal van Goede Vrijdag, Pasen, maar ook van Hemelvaart en van Pinksteren. Het is één grote lijn, omdat deze verhaallijn voor mij alles te maken heeft met de aarde en met de hemel.

De aarde is de tweeheid, de polariteit. Anders gezegd, op aarde besta ik niet als enkele persoon, maar ik sta altijd in relatie.

De hemel noem ik een eenheid, omdat God een eenheid is (Deut. 6: 4).

(De theoloog Labuschagne ziet het woordje echad (één) als een rode draad door de Tora gaan, met als climax: De Eeuwige is onze God, de Eeuwige is één. Verschillende betekenisnuances van 'echad' spelen een rol in deze tekst:

één (in tegenstelling tot twee of meer); enig, uniek; heel, ongedeeld. De Eeuwige is één betekent ook: eenheid is zijn wezen. In God bestaat geen verdeeldheid, naast deze Ene bestaat geen ander. In mijn denken betekent dat dat God de eenheid van de tweeheid, van de polariteit is, dus een eenheid van goed en kwaad, van mannelijk en vrouwelijk, van ja en van nee. (ik kan het mij niet voorstellen laat staan begrijpen. Het gaat mijn verstand te boven. Alleen is het theoretisch voor mij zo).

Ik kan wel over de mens denken, maar niet over God, die niet tot de aarde behoort, omdat God geen tweeheid is, maar een totaal andere dimensie.

Nu ons verhaal over Goede Vrijdag tot Pinksteren. Dat verhaal mag niet 'aards' worden afgesloten. Sterven is een aardse afsluiting. Maar dat wilden de schrijvers van het nieuwe testament niet. Er moet een waardig slot aan dit gebeuren worden gemaakt. Vandaar dat het paasgebeuren werd losgemaakt van de aarde en doorgetrokken tot in de hemel.

Ik leg u uit wat ik bedoel.

Kruisiging = dood, is de overgang van de aarde naar het niet-aardse;

dan de **opstanding** = los maken van de aarde;

dan de **verschijningen** = we zijn weer een beetje terug op aarde?;

dan de **hemelvaart** = los van de aarde, met als hoogtepunt

Pinksteren = de hemel raakt de aarde. Mensen verstaan elkaar.

Een prachtig vijfluik, met als einde het samenkomen van de hemel, als eenheid en de aarde, als tweeheid.

Dat biedt perspectief, dat biedt toekomst, omdat er sprake is van een open einde, van de hemel weten we immers niets!

De verhalen van de vier evangelisten eindigen alle met de opstanding. Bij Marcus is het een postscriptum uit later tijd. Het is dus mogelijk over opstanding te vertellen zonder er de verhalen van de zogenoemde 'verschijningen' aan toe te voegen. Het maakt de lezer duidelijk dat die verhalen op zich genomen niet het opstandingsverhaal vormen. Die worden gevormd door de vier evangeliën zelf.

En het moment van de opwekking? Alle evangelisten laten die plek in hun relaas leeg. Het zijn de kunstenaars die later gestalte hebben gegeven aan die lege plek in de evangeliën.

Net als veel exegeten wordt er gesteld dat na de executie van Jezus, zijn leerlingen een manier zochten om aan de gruwelijke dood van hun meester zin te verlenen. De identificatie van hun meester met de lijdende knecht van de profeet Jesaja werkte troostend. Zo immers konden zij diens ondergang en vernedering verklaren als opmaat naar verhoging.

Of in de scheppingsdagen uitgedrukt, maar dan vanuit de joodse mystiek:

Vrijdag, zaterdag en zondag zijn in de kalender van Genesis 1 en 2 van uitzonderlijke betekenis:

vrijdag als de (zesde) dag waarop de mens als de drager van Gods beeld en gelijkenis wordt geschapen. Zij valt samen met de 'moeder van de levenden',
zaterdag als de (zevende) dag, is die van niet scheppen (er staat niet van rusten!), maar ook van de dood,

zondag de (achtste) dag, dat is vanuit de mystiek de dag van het paradijs, deze dag gaat boven de eerste uit. De achtste dag is dan de paasdag, een nieuw begin, zoals de eerste dag van de schepping dat ook was: een begin.

Als we het over de **8^e dag** willen hebben, dan gaat deze boven het aardse uit en valt dus buiten het scheppingsdenken. Je denkt over het aardse heen. Als we dus willen spreken over opstanding, dan kunnen we dat niet, want dat valt buiten ons denkvermogen.

Hoe kunnen we dat niet-aardse toch een beetje aards maken. Wel door de verschijningen. Dat is en ik denk in die tijd een meer voorkomend verschijnsel geweest. Als ik aan mijn grootmoeder denk, zij zag dingen die wij niet zagen.

Moet ik dat alles onder opstanding scharen? Of in aardse termen opstandig-zijn?

Als je opstandig bent doe je iets waarvan ik de uitkomst nog niet bekend is. Door opstandig-te-zijn sluit ik iets af, en ga iets nieuws beginnen, anders ben ik niet opstandig. Het enige dat ik weet dat elke afsluiting naar iets nieuws leidt. Alleen

wat dat nieuwe inhoudt, dat weet ik meestal niet, althans niet direct. We kunnen misschien wel denken dat we het weten, maar we bevatten vaak onze opstandigheid niet eens, en dat hoeft ook niet, want daar gaat het niet om.

Door opstandig te zijn ont-dekken we iets, omdat we iets nieuws denken te hebben uitgevonden. Of dat ook zo is, zien we pas later, of we zien het überhaupt niet. Maar één ding is duidelijk, we moeten niet denken dat we iets nieuws hebben gevonden of ontdekt. Want alles wat wij mensen dat het nieuw is, was er al.

Wij hebben alleen de sluier er van afgehaald. Dat is een heel relatieve gedachte. Daarmee maak je het niet groter dan het is, ook niet voor jezelf! Ont-dekken is

iets afhalen van wat er al was, maar voor mij nog onbekend was, er wordt een sluier weggehaald.

Er is dus niets nieuws op deze aarde, ook al hebben wij het idee het zelf te hebben uitgevonden. Het is tevoorschijn gekomen, omdat ik als mens van nature nieuwsgierig en daardoor opstandig ben. Zo is ons leven nu eenmaal, en ik hoop dat wij ons gehele leven nieuwsgierig zullen blijven, want dan ontdekken we steeds weer nieuwe wegen.

Op het moment van zo'n ont-dekking ontmoet de hemel even de aarde. Dat gebeurt ook in ons leven: denk maar aan een heel bijzonder moment in uw leven: u ziet, beluistert, u ontmoet iets/iemand en die ontmoeting was geweldig, die deed iets met je, raakte je. Alleen zijn die momenten veel te kort.

Dat is een stukje Pinksteren. U ontmoette iets goddelijks in de ander/het andere.

Daarom zijn dood en hoe je het daarna allemaal ook mag noemen, begrippen die niet bij deze aarde horen. Wij zijn iets binnen gegaan dat heel anders is dan wij misschien zouden hebben gedacht. Het is in elk geval geen afspiegeling van het aardse, met aardse begrippen, gedacht vanuit de tweeheid. De joodse filosoof Rosenzweig stelt in zijn boek dat 'wir von Gott nichts wissen', dus dan weten wij

ook niet wat opstanding is. Wij mogen het niet-aardse niet invullen, want dan valt het plotseling binnen het aardse denken en dat kunnen wij niet. En omdat wij er niets over kunnen, maar ook niet moeten zeggen, blijft ons een zwijgen. Duidelijk is wel dat vanuit het paasverhaal de dood niet het einde mocht zijn. Vandaar dat ons verhaal niet werd afgesloten met de verschijningen. Dan zou Jezus aan de aarde verbonden blijven. Nee, want een ieder die gestorven is hoort niet meer bij de aarde. Hoort niet meer bij de tweeheid, maar is, wat ik dan noem, in de eenheid terechtgekomen, in het niet-aardse. Vanuit mijn denken zeg ik liever, dat de mens uit zijn tweeheid is getreden.

Maar wat dan met die verschijningen? Lichten zij een stukje van de sluier op als wij overledenen 'ontmoeten'? En wat zien wij dan? De polariteit van het aardse bestaan is immers voorbij. Is er een eenheid opgetreden die ons iets meedeelt?

Ik noem u een paar verhalen uit mijn pastorale periode. Een mevrouw zat bij haar man in het ziekenhuis. Hij was stervende. De verpleegkundige zei, dat zij wel naar huis kon gaan, want het kon nog wel tot de volgende dag duren. Amper thuis werd zij opgebeld met de vraag of zij direct wilde komen. Terug in het ziekenhuis was haar man overleden. Ik heb geen afscheid van hem kunnen nemen.

De volgende morgen liep zij naar de voordeur en keer door het venster naar buiten en zag haar man het pad op komen. Zij deed de deur open en weg was haar man (natuurlijk). Uw man heeft afscheid van u genomen. Dat was een troostend woord voor haar.

Maar ook de moeder van een te vroeg overleden dochter. Zij stond op de markt toen iemand tegen haar zei: heeft u een dochter verloren? Ik zie een jonge vrouw naast u staan en die zegt mij dat het haar goed gaat. Zij is drie keer op deze wijze aangesproken door wildvreemde mensen. Willen deze verhalen ons zeggen dat de dood als aards einde een nieuw begin is?

Dat is wel een hoopvol gegeven. Ons aardse bestaan krijgt daarmee een andere betekenis en inhoud. Het is het overdenken waard, zo tussen Pasen en hemelvaart, op weg naar pinksteren, want met Pinksteren ontmoeten de hemel en de aarde elkaar. Met pinksteren verstond men elkaar weer, dankzij de 'ruach', de geest van de Eeuwige die wij kennen uit Genesis 1.

Ik wens ons een goede reis op weg naar dat Pinksteren, hoe u daar ook over denkt. Maar het is wel het moment dat wij elkaar weer willen verstaan!